

Warszawa, dnia 1 października 2015 r.

PREZES
URZĘDU REGULACJI ENERGETYKI
Maciej Bando

DRR-7129-9(6)/2015/MSi

DECYZJA

Na podstawie art. 30 ust. 2 Rozporządzenia Komisji (UE) nr 312/2014 z dnia 26 marca 2014 r. ustanawiającego kodeks sieci dotyczący bilansowania gazu w sieciach przesyłowych (Dz. Urz. UE Nr L91 z 27.3.2014, s. 15), w związku z art. 23 ust. 2 pkt 11a oraz z art. 30 ust. 1 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (Dz. U. z 2012, poz. 1059 ze zm.) i art. 104 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2013 r., poz. 267 ze zm.)

po rozpatrzeniu wniosku

przedsiębiorstwa Operator Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM Spółka Akcyjna z siedzibą w Warszawie o wydanie decyzji o zatwierdzeniu „Mechanizmu zapewnienia neutralności kosztowej działań bilansujących Operatora Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM S.A. w związku z wejściem w życie Rozporządzenia Komisji (UE) Nr 312/2014 z dnia 26 marca 2014 r. ustanawiającego kodeks sieci dotyczący bilansowania gazu w sieciach przesyłowych”, zawartego w piśmie z dnia 20 lipca 2015 r., znak: PF.3113.3.2015/1 i zmienionego pismami z dnia 28 sierpnia 2015 r., znak: PF.3113.3.2015/3 oraz z dnia 8 września 2015 r., znak: PF.3113.3.2013/2

postanawiam

zatwierdzić przedłożony „Mechanizm zapewnienia neutralności kosztowej działań bilansujących Operatora Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM S.A. w związku z wejściem w życie Rozporządzenia Komisji (UE) Nr 312/2014 z dnia 26 marca 2014 r. ustanawiającego kodeks sieci dotyczący bilansowania gazu w sieciach przesyłowych”, stanowiący Załącznik nr 1 do niniejszej decyzji, do stosowania na okres do godziny 6:00 dnia 1 października 2018 r.

UZASADNIENIE

Operator Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM Spółka Akcyjna z siedzibą w Warszawie (zwany dalej „Wnioskodawcą”) wystąpił do Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki (zwanego dalej: „Prezesem URE”), w piśmie z dnia 20 lipca 2015 r., znak: PF.3113.3.2015/1, z wnioskiem o zatwierdzenie „Mechanizmu zapewnienia neutralności kosztowej działań bilansujących Operatora Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM S.A. w związku z wejściem w życie Rozporządzenia Komisji (UE) Nr 312/2014 z dnia 26 marca 2014 r. ustanawiającego kodeks sieci dotyczący bilansowania gazu w sieciach przesyłowych” (zwanego dalej „Dokumentem”). Do wniosku został dołączony projekt Dokumentu. Przed złożeniem ww. wniosku Wnioskodawca, przeprowadził w dniach 7 – 24 kwietnia 2015 r. „Konsultacje w sprawie mechanizmu zapewnienia neutralności kosztowej działań bilansujących Operatora Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM S.A. w związku z wejściem w życie Rozporządzenia Komisji (UE) nr 312/2014 z dnia 26 marca 2014 r. ustanawiającego kodeks sieci dotyczący bilansowania gazu w sieciach przesyłowych” z zainteresowanymi stronami, których wyniki udostępnił na swojej stronie internetowej.

Prezes URE, po analizie przedstawionego projektu Dokumentu oraz zgłoszonych przez uczestników rynku uwag w ramach ww. konsultacji, w pismach z dnia 11 sierpnia 2015 r., znak: DRR-7129-9(2)/2015/MSi oraz z dnia 4 września 2015 r. znak DRR-7129-9(4)/2015/MSi, wezwał Wnioskodawcę do uzupełnienia oraz dokonania stosownych zmian w Dokumentcie, jak również do złożenia wyjaśnień i przekazania informacji koniecznych do wydania rozstrzygnięcia w sprawie. W pismach z dnia 28 sierpnia 2015 r., znak: PF.3113.3.2015/3 oraz z dnia 8 września 2015 r., znak: PF.3113.3.2013/2 Wnioskodawca odniósł się do uwag Prezesa URE oraz poinformował o ich uwzględnieniu, a także przedstawił informacje oraz wyjaśnienia. Jednocześnie, w ostatnim z pism, Wnioskodawca przedłożył kolejny projekt Dokumentu w skorygowanym brzmieniu, który stanowi przedmiot niniejszego rozstrzygnięcia.

W toku niniejszego postępowania Prezes URE zważył, co następuje:

Rozporządzenie Komisji (UE) nr 312/2014 z dnia 26 marca 2014 r. ustanawiające kodeks sieci dotyczący bilansowania gazu w sieciach przesyłowych (zwane dalej „Rozporządzeniem 312/2014”), ustanawia kodeks sieci, który zgodnie z treścią art. 1 określa zasady bilansowania gazu, w tym sieciowe zasady dotyczące procedur nominacji, opłat za niezbilansowanie, procedur rozliczeniowych związanych z opłatą za niezbilansowanie dobowe oraz bilansowania operacyjnego między sieciami operatorów systemów przesyłowych. Rozporządzenie to wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich Unii Europejskiej. Zgodnie z pkt. 8 preambuły do Rozporządzenia 312/2014 dokument ten został przyjęty na podstawie Rozporządzenia 715/2009 oraz uzupełnia to rozporządzenie i stanowi jego integralną część. Odniesienia do Rozporządzenia 715/2009 w innych aktach prawnych należy rozumieć jako odniesienia do Rozporządzenia 312/2014. Zgodnie z art. 53 zd. 2 Rozporządzenia 312/2014, nie naruszając przepisów art. 28, art. 33 ust. 5, art. 38 ust. 1, art. 45 ust. 4, art. 46 ust. 3, art. 51 i 52, rozporządzenie to stosuje się od dnia 1 października 2015 r.

Zgodnie z art. 29 ust. 1 Rozporządzenia 312/2014 operator systemu przesyłowego (zwany dalej „OSP” nie może czerpać zysków ani ponosić strat z tytułu wypłacanych i otrzymywanych opłat za niezbilansowanie, opłat śróddziennych, opłat za działania bilansujące i innych opłat związanych z jego działalnością bilansującą, za którą uznaje się wszystkie działania podejmowane przez operatora systemu przesyłowego w celu wywiązania się z obowiązków określonych w Rozporządzeniu 312/2014. Aby osiągnąć ten stan OSP zobowiązany jest, zgodnie z art. 29 ust. 2 Rozporządzenia 312/2014, do przeniesienia na rzecz użytkowników sieci¹:

- wszelkich kosztów i przychodów z tytułu opłat za niezbilansowanie dobowe i opłat śróddziennych;
- wszelkich kosztów i przychodów z tytułu działań bilansujących podejmowanych zgodnie z art. 9 Rozporządzenia 312/2014, chyba że krajowy organ regulacyjny uzna te koszty i przychody za poniesione i uzyskane w sposób nieefektywny na podstawie mających zastosowanie przepisów krajowych;
- wszelkich innych kosztów i przychodów związanych z działalnością bilansującą prowadzoną przez OSP, chyba że krajowy organ regulacyjny uzna te koszty i przychody za poniesione i uzyskane w sposób nieefektywny, zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami krajowymi.

Przeniesienie przez OSP kosztów i przychodów związanych następuje za pośrednictwem opłaty związanej z neutralnością bilansowania płaconej odpowiednio przez użytkownika sieci lub na jego rzecz (art. 30 ust. 1 Rozporządzenia 312/2014). Zgodnie z art. 30 ust. 2 – 4 Rozporządzenia, opłata związana z neutralnością bilansowania:

1. ustalana jest na podstawie metody kalkulacji, która jest zatwierdzana lub ustalana przez krajowy organ regulacyjny,
2. jest proporcjonalna w stosunku do zakresu wykorzystywania przez użytkownika sieci odpowiednich punktów wejścia lub wyjścia lub sieci przesyłowej;
3. musi być osobno wyszczególniona na fakturze wystawionej dla użytkowników sieci;

Metoda kalkulacji opłat związanych z neutralnością bilansowania powinna określać zgodnie z art. 30 ust. 2 Rozporządzenia 312/2014:

- Podział opłat związanych z neutralnością bilansowania pomiędzy użytkowników sieci;
- zasady zarządzania ryzykiem kredytowym.

Zasady zarządzania ryzykiem kredytowym, zgodnie z art. 31 ust. 2 w zw. z art. 31 ust. 1 Rozporządzenia 312/2014, to zdefiniowane wymogi umowne, w tym w zakresie zabezpieczeń finansowych, które zmniejszać będą ryzyko niewywiązywania się przez użytkowników sieci z płatności należnych z tytułu opłat związanych z działalnością bilansującą, opłat śróddziennych oraz opłat związanych z neutralnością bilansowania. Wymogi te muszą być zgodne z zasadami przejrzystości i równego traktowania, proporcjonalnie do ich celu.

¹ Przez użytkowników sieci, rozumie się podmioty, które zawarły prawnie wiążącą umowę, będącą umową przesyłową lub inną umową, która umożliwia im przedkładanie powiadomień o transakcjach (zbycia i nabycia gazu) do operatora systemu przesyłowego – art. 2 ust. 5 Kodeksu.

Wnioskodawca posiada koncesję na przesyłanie paliw gazowych udzieloną decyzją Prezesa URE z dnia 30 czerwca 2004 r. Nr PPG/95/6154/W/2/2004/MS zmienioną decyzją z dnia 1 lipca 2005 r. Nr PPGp/95A/6154/W/2/2005/BT, decyzją z dnia 15 grudnia 2006 r. Nr PPG/95B/6154/W/2/2006/BP, decyzją z dnia 9 grudnia 2009 r. Nr PPG/95C/6154/W/2/2009/BP oraz decyzją z dnia 23 sierpnia 2010 r. Nr PPG/95-ZTO/6154/W/2/2010/MW, której okres ważności upływa w dniu 31 grudnia 2030 r. Przedmiotem powyższej koncesji jest wykonywanie działalności gospodarczej polegającej na przesyłaniu paliw gazowych, sieciami przesyłowymi na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Prezes URE decyzją z dnia 23 czerwca 2006 r., znak: DPE-47-4(2)/6154/2006/BT, zmienioną decyzją z dnia 18 grudnia 2006 r., znak: DPE-47-10(5)/6154/2006/MW, decyzją z dnia 9 grudnia 2009 r., znak: DPE-47-109(2)/6154/2009/BP oraz decyzją z dnia 13 października 2010 r., znak: DPE-4720-3(7)/6154/2010/BT wyznaczył Wnioskodawcę OSP na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej na okres do dnia 31 grudnia 2030 r. (na który składa się system gazu wysokometanowego (dalej: „KSP_{WM}”) oraz system gazu zaazotowanego (dalej: „KSP_{ZA}”))

Ponadto, Prezes URE decyzją z dnia 17 listopada 2010 r., znak: DPE-4720-4(8)/2010/ 6154/BT wyznaczył z urzędu Wnioskodawcę OSP na znajdującym się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej odcinku gazociągu Jamał-Europa Zachodnia (dalej: „SGT”) na okres do dnia 31 grudnia 2025 r. Jedynym właścicielem tej sieci gazowej jest spółka System Gazociągów Tranzytowych EuRoPol GAZ S.A. z siedzibą w Warszawie.

Przedłożony, do zatwierdzenia przez Prezesa URE, Dokument zawiera postanowienia w zakresie metody kalkulacji opłat związanych z neutralnością bilansowania oraz definiuje wymagania umowne w zakresie zabezpieczeń finansowych, dotyczących płatności z tytułu opłat za niebilansowanie dobowe oraz opłat związanych z neutralnością bilansowania.

Po przeprowadzeniu analizy zebranego materiału dowodowego ustaliłem co następuje.

Wnioskodawca, jako OSP, nie może czerpać zysków ani ponosić strat z tytułu wypłacanych i otrzymywanych opłat związanych z jego działalnością bilansującą, za którą uznaje się wszystkie działania podejmowane przez OSP w celu wywiązania się z obowiązków określonych w Rozporządzeniu 312/2014. W tym celu powinien on przenosić na użytkowników sieci wszelkie koszty i przychody związane z prowadzeniem działań bilansujących. W celu ograniczenia ryzyka poniesienia strat przez Wnioskodawcę na skutek niewywiązywania się przez uczestników sieci z płatności z tytułu opłat związanych z jego działalnością bilansującą oraz opłat związanych z neutralnością bilansowania, Wnioskodawca ma prawo podejmować konieczne środki oraz nakładać na użytkowników sieci odpowiednie wymogi umowne, w tym wymagać zabezpieczeń finansowych.

Przedłożony do zatwierdzenia Dokument, umożliwia Wnioskodawcy realizację wskazanych powyżej obowiązków oraz uprawnień. Zawiera on w swej treści metodę kalkulacji opłat związanych z neutralnością bilansowania, w tym ich podziału pomiędzy użytkowników sieci oraz zasady zarządzania ryzykiem kredytowym.

W zakresie metody kalkulacji opłat związanych z neutralnością bilansowania, Dokument określa katalog kosztów i przychodów związanych z działalnością bilansującą Wnioskodawcy, które stanowią podstawę do obliczenia opłaty związanej z neutralnością bilansowania płaconą przez odpowiedniego użytkownika sieci lub na jego rzecz. Katalog ten, mimo że został przedstawiony w sposób szczegółowy, nie jest zamknięty. Umożliwia to Wnioskodawcy właściwą realizację zobowiązań w zakresie zachowania neutralności finansowej, w zakresie podejmowanych działań bilansujących, wobec użytkowników sieci.

Dokument uwzględnia w swej treści warunki w jakich Wnioskodawca realizuje swoją działalność jako OSP wyznaczonego dla systemu przesyłowego gazowego na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej, oraz dla znajdującego się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej odcinku gazociągu Jamał-Europa Zachodnia. Uwzględnia on w szczególności istnienie trzech obszarów bilansowania, odpowiednio dla KSP_{WM} oraz KSP_{ZA}, a także dla SGT. W tym zakresie określa on, że opłata związana z neutralnością bilansowania będzie obliczana dla każdego obszaru bilansowania osobno w oparciu o koszty i przychody przypisane bezpośrednio do danego obszaru bilansowania oraz koszty ogólne, które będą ustalane dla każdego obszaru bilansowania na podstawie klucza rozliczeniowego odzwierciedlającego w ujęciu wartościowym działania podejmowane w celu zbilansowania poszczególnych obszarów bilansowania.

Zawarta w Dokumencie metoda kalkulacji opłat związanych z neutralnością bilansowania określa podział opłat związanych z neutralnością bilansowania pomiędzy użytkowników sieci oraz zasady zarządzania ryzykiem kredytowym.

W zakresie podziału opłat związanych z neutralnością bilansowania Dokument określa, że opłata neutralizująca będzie ustalana dla danego użytkownika sieci jako iloczyn stawek neutralizujących obowiązujących w danym okresie rozliczeniowym oraz zrealizowanego przez tego użytkownika sieci wolumenu przesyłu gazu w odpowiednich punktach wejścia/wyjścia z systemu przesyłowego. Ustalana będzie ona w zależności od fazy wdrożenia tj. w roku gazowym 2015/2016 wynosić będzie zero, w roku gazowym 2016/2017 ustalana będzie w ujęciu rocznym (rozliczenie wyniku Wnioskodawcy na działalności związanej z bilansowaniem osiągniętego w roku gazowym 205/2016) i miesięcznym (dla wyniku w osiągniętego w poszczególnych miesiącach roku gazowego 2016/2015), a w roku gazowym 2017/2018 ustalana będzie w ujęciu miesięcznym dla wyniku osiągniętego w poszczególnych miesiącach roku gazowego. Równocześnie począwszy od roku gazowego 2016/2017 zacznie funkcjonować mechanizm korygujący wysokość stawki neutralizującej, pozwalający na uwzględnienie w rozliczeniach z użytkownikami sieci zmian wynikających z korekty kosztów oraz przychodów przyjętych do wyliczenia danej stawki neutralizującej np. z przyczyny uznania ich przez Prezesa URE za poniesione lub osiągnięte w sposób nieefektywny. Ustalona dla danego użytkownika sieci opłata związana z neutralnością bilansowania będzie każdorazowo wyszczególniana na fakturze wystawianej przez Wnioskodawcę danemu użytkownikowi sieci.

W zakresie zasad zarządzania ryzykiem kredytowym Dokument określa, że Wnioskodawca nakłada na wszystkich użytkowników sieci wymagania umowne w zakresie zabezpieczeń finansowych. Zabezpieczenia te mają na celu zmniejszenie ryzyka niewywiązywania się przez użytkowników sieci z płatności należnych z tytułu opłat za niezbilansowanie oraz płatności z tytułu opłat związanych z neutralnością bilansowania. Nie znajdują one natomiast zastosowania dla opłat związanych z obowiązkami śróddziennymi, które nie są naliczane przez Wnioskodawcę. Przedstawione w Dokumencie rodzaje zabezpieczeń finansowych, jakich może wymagać od użytkowników sieci

Wnioskodawca, są typowe dla obrotu gospodarczego. Poziom zabezpieczeń składanych przez użytkowników sieci może być zróżnicowany jedynie w odniesieniu do poszczególnych kategorii użytkowników sieci, zobowiązanych do przedłożenia zabezpieczenia tj. dla użytkowników sieci działających w imieniu własnym oraz do użytkowników sieci reprezentujących grupę użytkowników sieci, co wyłącza możliwość różnego traktowania uczestników sieci w ramach danej kategorii użytkowników sieci.

Przedłożony do zatwierdzenia Dokument przewiduje trzy fazy wdrożenia metody kalkulacji opłat związanych z neutralnością bilansowania w latach gazowych 2015/2016, 2016/2017 oraz 2017/2018. Praktyka stosowania Dokumentu w tym okresie pozwoli Prezesowi URE na ocenę czy stosowana przez Wnioskodawcę metoda kalkulacji opłat związanych z neutralnością bilansowania oraz stosowane zasady zarządzania ryzykiem kredytowym są w pełni efektywne oraz czy równoważą interesy użytkowników sieci oraz Wnioskodawcy. Z tego też powodu przedłożony do zatwierdzenia Dokument winien zostać zatwierdzony do stosowania do godziny 6:00 dnia 1 października 2018 r.

Mając powyższe na względzie, postanowiłem orzec jak w sentencji.

POUCZENIE

1. Od niniejszej decyzji przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, za moim pośrednictwem, w terminie dwutygodniowym od dnia jej doręczenia (art. 30 ust. 2 i 3 ustawy – Prawo energetyczne, w związku z art. 479⁴⁶ pkt 1 i art. 479⁴⁷ § 1 Kodeksu postępowania cywilnego - Dz. U. z 2014 r., poz. 101 z późn. zm.). Odwołanie należy przesłać na adres Urzędu Regulacji Energetyki, Al. Jerozolimskie 181, 02-222 Warszawa.
2. Odwołanie od decyzji powinno czynić zadość wymaganiom przepisanych dla pisma procesowego oraz zawierać oznaczenie zaskarżonej decyzji i wartości przedmiotu sporu, przytoczenie zarzutów, związane ich uzasadnienie, wskazanie dowodów, a także zawierać wnioski o uchylenie albo zmianę decyzji w całości lub części (art. 479⁴⁹ Kodeksu postępowania cywilnego).

Uiszczono opłatę skarbową w wysokości 10 zł
w dniu 17 lipca 2015 roku
na rachunek 95 1030 1508 0000 0005 5002 4055.
Mateusz Sieniawski - specjalista

Prezes
Urzędu Regulacji Energetyki
/-/
Maciej Bando

Załącznik nr 1:

Sprawozdanie dotyczące planowanych do wprowadzenia przez GAZ-SYSTEM S.A. środków tymczasowych w związku z wejściem w życie Rozporządzenia Komisji (UE) Nr 312/2014 z dnia 26 marca 2014 r.

Otrzymuje:

1. Operator Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM S.A., ul. Mszczonowska 4, 02-337 Warszawa
2. a/a

Załącznik nr 1 do odpowiedzi na Wezwanie DRR-7129-9(2)/2015/MSi o zatwierdzenie mechanizmu neutralności kosztowej działań bilansujących Operatora Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM S.A.

Załącznik nr do decyzji
Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki
z dnia 2 października 2015 r.
nr DRR-7129-9(6)/2015/MSi

Mechanizm zapewnienia neutralności kosztowej działań bilansujących Operatora Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM S.A.

w związku z wejściem w życie Rozporządzenia
Komisji (UE) nr 312/2014 z dnia 26 marca 2014 r.
ustanawiającego kodeks sieci dotyczący
bilansowania gazu w sieciach przesyłowych

PREZES
URZĘDU REGULACJI ENERGETYKI

Maciej Bando

8 WRZEŚNIA 2015 R.

okaz

Spis treści:

I. Wprowadzenie.....	2
II. Wytuczne Rozporządzenia dotyczące zasad zapewnienia neutralności kosztowej działań Operatora związanych z bilansowaniem systemu przesyłowego.....	4
III. Opis mechanizmu zapewnienia neutralności kosztowej działań bilansujących Operatora	5
IV. Zasady kalkulacji stawki oraz opłat neutralizujących.....	8
V. Mechanizm korygujący wysokość stawki opłaty neutralizującej	10
VI. Zasady zarządzania ryzykiem kredytowym.	12

PREZES
URZĘDU REGULACJI ENERGETYKI

Maciej Bando

I. Wprowadzenie.

Rozporządzenie Komisji (UE) nr 312/2014 z dnia 26 marca 2014 r. ustanawiające kodeks sieci dotyczący bilansowania gazu w sieciach przesyłowych (dalej: Rozporządzenie) weszło w życie w dniu 16 kwietnia 2014 r. Rozporządzenie zawiera wytyczne odnośnie zasad bilansowania systemu przesyłowego oraz rozliczania ze Zleceniodawcami Usług Przesyłania (dalej: ZUP) z tytułu ich niezbilansowania handlowego. Operatorzy Systemów Przesyłowych (dalej: OSP) w Unii Europejskiej, w tym również Operator Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM S.A. (dalej: GAZ-SYSTEM lub Operator), są zobligowani dostosować do dnia 1 października 2015 r. zasady bilansowania stosowane w ich systemach przesyłowych do norm Rozporządzenia.

Celem nadrzędnym wprowadzenia ww. regulacji jest przyspieszenie rozwoju krótkoterminowych rynków hurtowych paliwa gazowego oraz ściślejsza integracja unijnego rynku gazu, poprzez zapewnienie spójności zasad bilansowania systemów przesyłowych w obrębie państw członkowskich Unii Europejskiej. Powyższy cel ma zostać zrealizowany m.in. poprzez zapewnienie odpowiedniej motywacji Użytkowników systemu do podejmowania działań w celu zbilansowania swojej pozycji handlowej, przy wykorzystaniu standardowych produktów dostępnych na platformach obrotu.

Zakres niniejszego dokumentu obejmuje opis mechanizmu mającego na celu neutralizację wyniku działalności prowadzonej przez Operatora w zakresie bilansowania, nie określa on natomiast sposobu kalkulacji ceny krańcowej czy sposobu rozliczenia opłat z tytułu niezbilansowania ZUP. Powyższe zagadnienia zostały szczegółowo opisane w Sprawozdaniu dotyczącym planowanych do wprowadzenia przez GAZ-SYSTEM środków tymczasowych w związku z wejściem w życie Rozporządzenia Komisji (UE) NR 312/2014 z dnia 26 marca 2014 r. ustanawiającego kodeks sieci dotyczący bilansowania gazu w sieciach przesyłowych z dnia 29 września 2014 roku. Sprawozdanie dotyczące planowanych do wprowadzenia przez GAZ-SYSTEM środków tymczasowych zostało zatwierdzone, decyzją Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki z dnia 10 czerwca 2015 r., do stosowania na okres od 1 października 2015 do 1 października 2016 r.

Zgodnie z zapisami Rozporządzenia jednym z istotnych aspektów systemu bilansowania jest konieczność zapewnienia neutralności kosztowej działań Operatora w tym obszarze.

Zgodnie z art. 29 Rozporządzenia Operator Systemu Przesyłowego nie może czerpać zysków ani ponosić strat z tytułu działalności bilansowania. W związku z powyższym OSP powinien przenosić na ZUP wszelkie koszty i przychody bezpośrednio związane z prowadzeniem działań bilansujących, w tym:

- koszty i przychody z tytułu rozliczeń za niezbilansowanie ZUP,
- koszty i przychody z tytułu zakupu/sprzedaży paliwa gazowego przez Operatora w celu zbilansowania systemu przesyłowego,
- inne koszty i przychody bezpośrednio związane z prowadzeniem działalności bilansowania systemu przesyłowego, chyba że krajowy organ regulacyjny uzna te koszty i przychody za poniesione i uzyskane w sposób nieefektywny, zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami krajowymi.

Zgodnie z zapisami Rozporządzenia, na GAZ-SYSTEM został nałożony obowiązek zmodyfikowania metodyki rozliczeń z ZUP z tytułu niezbilansowania w sposób zapewniający pełną neutralność kosztową w tym zakresie.

Oznacza to, iż koszty i przychody bezpośrednio związane z prowadzeniem działalności bilansowania systemu przesyłowego zostaną przeniesione do opłaty neutralizującej i jednocześnie nie zostaną

PREZES
URZĘDU REGULACJI ENERGETYKI

Mariusz Bando

uwzględnione w bazie kosztów uzasadnionych stanowiących podstawę kalkulacji stawek opłat za świadczenie usługi przesyłania paliwa gazowego.

Wdrożenie takiej metodyki rozliczeń z ZUP z tytułu niezbilansowania zapewnia pełną neutralność kosztową oraz zapobiega dwukrotnemu obciążeniu ZUP kosztami związanymi z prowadzeniem działalności bilansowania systemu przesyłowego.

W niniejszym dokumencie zaprezentowano mechanizm zapewnienia neutralności działań bilansujących Operatora, który będzie stosowany od dnia 1 października 2015 r.

II. Wytyczne Rozporządzenia dotyczące zasad zapewnienia neutralności kosztowej działań Operatora związanych z bilansowaniem systemu przesyłowego.

Rozporządzenie Komisji (UE) nr 312/2014 z dnia 26 marca 2014 r. ustanawiające Kodeks sieci dotyczący bilansowania gazu w sieciach przesyłowych zawiera szereg wytycznych odnośnie charakteru mechanizmu zapewnienia neutralności kosztowej Operatora w zakresie działań bilansujących.

Do kluczowych wytycznych Rozporządzenia należy zaliczyć następujące kwestie:

- Wszelkie koszty i przychody z tytułu prowadzenia działań bilansujących powinny być przenoszone na Użytkowników systemu, w tym w szczególności:
 - Koszty i przychody z tytułu rozliczeń za niezbilansowanie dobowe,
 - Koszty i przychody z tytułu prowadzenia działań bilansujących przez Operatora, chyba że krajowy organ regulacyjny uzna te koszty i przychody za poniesione i uzyskane w sposób nieefektywny na podstawie mających zastosowanie przepisów krajowych,
 - Inne koszty i przychody związane z działalnością bilansującą, chyba że krajowy organ regulacyjny uzna te koszty i przychody za poniesione i uzyskane w sposób nieefektywny na podstawie mających zastosowanie przepisów krajowych.
- Opłaty związane z neutralnością mogą być nakładane na Użytkowników systemu lub Operatora Systemu Przesyłowego, w zależności od osiąganego wyniku na działalności bilansowania. W przypadku, gdy wynik na działalności bilansowania jest pozytywny, opłaty neutralizujące nakładane są na Operatora (zwracane Użytkownikom systemu - ZUP), w przypadku gdy wynik na działalności bilansowania jest negatywny, opłaty nakładane są na Użytkowników systemu (ZUP).
- Opłaty związane z neutralnością powinny być nakładane na Użytkowników systemu lub im zwracane:
 - proporcjonalne do wykorzystania przez nich punktów wejścia/wyjścia do/z sieci przesyłowej lub
 - proporcjonalne do wykorzystania przez nich sieci przesyłowej.
- Opłata związana z neutralnością bilansowania powinna być wyszczególniona na fakturze Użytkownika systemu, a do faktury powinny być dołączone odpowiednie informacje dodatkowe (wynikające z przyjętej metody zapewnienia neutralności).
- Krajowy organ regulacyjny dokonuje oceny czy koszty i przychody z tytułu działań bilansujących podejmowanych zgodnie z art. 9 Rozporządzenia Komisji (UE) nr 312/2014 zostały poniesione i uzyskane w sposób efektywny na podstawie mających zastosowanie przepisów krajowych.
- Krajowy organ regulacyjny jest zobowiązany do ustalania lub zatwierdzania oraz publikacji metody kalkulacji opłat związanych z neutralnością bilansowania oraz zasad zarządzania ryzykiem kredytowym.
- Krajowy organ regulacyjny jest uprawniony również do ustalania lub zatwierdzania oraz publikacji metody podziału opłat związanych z neutralnością pomiędzy Użytkowników systemu.

III. Opis mechanizmu zapewnienia neutralności kosztowej działań bilansujących Operatora

Od 1 października 2015 r. zostanie zaimplementowany mechanizm zapewnienia neutralności kosztowej działań bilansujących Operatora Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM, który jest zgodny z wytycznymi Rozporządzenia Komisji (UE) nr 312/2014 z dnia 26 marca 2014 r. ustanawiającymi kodeks sieci dotyczący bilansowania gazu w sieciach przesyłowych.

Poniżej zaprezentowano kluczowe aspekty mechanizmu.

1. Założenia dotyczące kategorii kosztowych uwzględnianych w mechanizmie neutralizującym.

W systemie zapewnienia neutralności kosztowej Operatora, uwzględnione zostaną następujące kategorie kosztów:

- koszty i przychody Operatora z tytułu rozliczeń za niezbilansowanie handlowe ponoszone przez poszczególnych ZUP,
- koszty i przychody z tytułu zakupu/sprzedaży paliwa gazowego przez Operatora w celu zbilansowania fizycznego systemu,
- inne koszty i przychody bezpośrednio związane z prowadzeniem działalności polegającej na bilansowaniu sieci przesyłowej, w tym w szczególności:
 - koszty transportu gazu zakupionego na potrzeby prowadzenia działań bilansujących,
 - koszty dostępu do platform obrotu, w ramach których GAZ-SYSTEM prowadzi zakup/sprzedaż paliwa gazowego na potrzeby bilansowania fizycznego systemu,
 - koszty transakcyjne związane z prowadzeniem transakcji obrotu gazem na rynku regulowanym na potrzeby prowadzenia działań bilansujących,
 - koszty finansowania zabezpieczeń transakcyjnych na potrzeby prowadzenia działań bilansujących,
 - koszty utrzymania Platformy Rynku Bilansującego,
 - koszty wynagrodzeń pracowników prowadzących działania związane z bilansowaniem systemu przesyłowego,
 - inne przychody, w szczególności z tytułu opłaty (ONOB) wynikającej z braku realizacji usług systemowych przez Użytkownika systemu.

Koszty związane z pozyskaniem przez Operatora gazu na potrzeby działalności operacyjnej, niezwiązanej bezpośrednio z bilansowaniem, nie będą uwzględniane w systemie opłat z tytułu neutralności, natomiast koszty częściowo związane z działalnością bilansowania (np. koszty wynagrodzeń pracowników), będą przenoszone w części odpowiadającej rzeczywistym kosztom poniesionym w związku z działalnością bilansowania systemu przesyłowego.

PREZES
URZĘDU REGULACJI ENERGETYKI

Maciej Bando

2. Opłata neutralizująca.

Neutralność kosztowa działań bilansujących prowadzonych przez GAZ-SYSTEM będzie osiągnięta za pomocą opłaty neutralizującej.

Opłata neutralizująca będzie kalkulowana odrębnie dla każdego obszaru bilansującego.

Kalkulacja opłaty będzie oparta o:

- koszty i przychody przypisane bezpośrednio do obszarów bilansujących i wynikające wprost z zapisów księgowych

oraz

- koszty ogólne (wspólne), które będą alokowane do obszarów bilansujących na podstawie klucza rozliczeniowego odzwierciedlającego w ujęciu wartościowym działania Operatora podejmowane w celu zbilansowania poszczególnych obszarów bilansujących.

Operator, zgodnie z postanowieniami Rozporządzenia, będzie publikował odpowiednie dane dotyczące łącznych opłat za niezbilansowanie oraz łącznych opłat związanych z neutralnością bilansowania przynajmniej tak samo często jak wystawiane będą faktury dla ZUP z tytułu danych opłat, ale nie rzadziej niż raz w miesiącu.

Opłata neutralizująca może przyjmować:

- wartość dodatnią – w takim wypadku opłata wnoszona będzie przez ZUP na rzecz GAZ-SYSTEM lub
- wartość ujemną – w takim wypadku opłata wnoszona będzie przez GAZ-SYSTEM na rzecz ZUP.

Opłata neutralizująca kalkulowana będzie dla każdego ZUP jako iloczyn następujących pozycji:

- **stawki neutralizującej** (lub stawek neutralizujących) obowiązujących w danym okresie rozliczeniowym oraz
- **zrealizowanego przez ZUP w danym okresie rozliczeniowym wolumenu przesyłu** do/z punktów wyjścia/wejścia systemu przesyłowego z wyłączeniem punktów wirtualnych, tj. punktów o niesprecyzowanej fizycznej lokalizacji, które nie stanowią połączenia z operatorami systemów współpracujących, w których następuje obrót paliwami gazowymi, dla transakcji:
 - zawieranych na giełdzie gazu,
 - zawieranych na rynku pozagiełdowym,
 - zawieranych z OSP na rynku usług bilansujących,

(dalej: „punkty wirtualne”).

W okresie wdrażania mechanizmu neutralizacji wyniku Operatora na działalności związanej z bilansowaniem, cykl rozliczania opłaty neutralizującej będzie ulegał stopniowym przekształceniom, tak by w roku gazowym 2017/2018 osiągnąć swój docelowy kształt:

PREZES
URZĘDU REGULACJI ENERGETYKI
Maciej Bando
Maciej Bando

- **Pierwsza faza wdrożenia (rok gazowy 2015/2016)** - w okresie od 1 października 2015 r. do 30 września 2016 r. stawka opłaty neutralizującej wynosić będzie zero. Całość wyniku Operatora na działalności bilansowania będzie kumulowana na rachunku Operatora i zostanie rozliczona z ZUP w cyklach miesięcznych w kolejnym roku gazowym.
- **Druga faza wdrożenia (rok gazowy 2016/2017)** – w okresie od 1 października 2016 r. do 30 września 2017 r. funkcjonować będą równoległe 2 systemy neutralizujące: roczny oraz miesięczny.
 - Roczny system rozliczeniowy umożliwiający rozliczenie wyniku Operatora na działalności bilansowania osiągniętego w roku gazowym 2015/2016, w ramach którego redystrybucja wyniku na działalności związanej z bilansowaniem prowadzona będzie w cyklach miesięcznych.
 - Miesięczny system rozliczeniowy, w ramach którego wysokość stawek neutralizacyjnych ustalana będzie co miesiąc w oparciu o wynik na działalności bilansowania uzyskany w danym miesiącu bieżącego roku gazowego (roku gazowego 2016/2017), a wynik Operatora na działalności bilansowania będzie rozliczany w kolejnym miesiącu.
- **Trzecia faza wdrożenia (rok gazowy 2017/2018)** – w okresie od 1 października 2017 r. funkcjonować będzie rozwiązanie docelowe – system miesięczny, w ramach którego wysokość stawek neutralizujących ustalana będzie co miesiąc w oparciu o wynik na działalności bilansowania uzyskany w danym miesiącu bieżącego roku gazowego, a wynik Operatora na działalności bilansowania będzie rozliczany w kolejnym miesiącu.

PREZES
URZĘDU REGULACJI ENERGETYKI
Maciej Bando

IV. Zasady kalkulacji stawki oraz opłat neutralizujących

1. W roku gazowym 2015/2016.

W okresie od 1 października 2015 r. do 30 września 2016 r. stawka opłaty neutralizującej wynosić będzie zero.

Koszty oraz przychody związane z działalnością bilansującą Operatora poniesione w tym okresie będą rozliczone w roku gazowym 2016/2017 poprzez mechanizm stawki opłaty neutralizującej ustalony dla cyklu rocznego.

2. W roku gazowym 2016/2017 wynik Operatora na działalności bilansującej zostanie rozliczony w postaci:

a) Stawki oraz opłaty neutralizującej kalkulowanej w cyklu rocznym w oparciu o przychody i koszty uzyskane/poniesione w roku gazowym 2015/2016.

Podstawą kalkulacji stawki neutralizującej będą koszty poniesione i przychody zrealizowane przez Operatora związane z działalnością bilansowania, zgodnie z wykonaniem kalkulowanym dla roku gazowego 2015/2016 oraz wolumen gazu planowany do przesłania w roku gazowym 2016/2017 przez punkty wejścia/wyjścia do/z systemu przesyłowego, z wyłączeniem punktów wirtualnych.

Stawka opłaty neutralizującej zostanie opublikowana na stronie internetowej Operatora, niezwłocznie po uzyskaniu przez GAZ-SYSTEM danych niezbędnych w celu dokonania prawidłowej kalkulacji, nie później jednak niż do 26 listopada 2016 r. i będzie obowiązywała w każdym miesiącu roku gazowego 2016/2017.

Opłata neutralizująca rozliczana będzie w cyklach miesięcznych dla każdego ZUP, który posiadał status ZUP w roku gazowym 2015/2016 oraz posiada status ZUP w okresie, w którym rozliczana jest opłata neutralizująca. Opłata ta będzie kalkulowana jako iloczyn następujących pozycji:

- stawki neutralizującej obowiązującej w danym okresie rozliczeniowym (tj. miesiącu roku gazowego 2016/2017) oraz
- zrealizowanego przez ZUP w danym okresie rozliczeniowym (tj. miesiącu roku kalendarzowego 2016/2017) przesyłu do/z punktów wyjścia/wejścia z systemu przesyłowego z wyłączeniem punktów wirtualnych.

b) Stawki oraz opłaty neutralizującej kalkulowanej w cyklu miesięcznym w oparciu o przychody i koszty uzyskane/poniesione w poszczególnych miesiącach roku gazowego 2016/2017.

Podstawą kalkulacji stawki opłaty neutralizującej będą koszty poniesione i przychody zrealizowane przez Operatora związane z działalnością bilansowania, zgodnie z wykonaniem dla miesiąca gazowego (m-1) oraz wolumen gazu przesłanego w tym samym miesiącu przez punkty wejścia/wyjścia do/z systemu przesyłowego, z wyłączeniem punktów wirtualnych.

Stawka opłaty neutralizującej będzie publikowana na stronie internetowej Operatora niezwłocznie po uzyskaniu przez GAZ-SYSTEM danych niezbędnych w celu dokonania prawidłowej kalkulacji, nie później jednak niż do 26 dnia miesiąca m i będzie obowiązywała dla miesiąca m-1.

PREZES
URZĘDU REGULACJI ENERGETYKI

Maciej Bando
Maciej Bando

Oплата neutralizująca kalkulowana będzie w cyklach miesięcznych dla każdego ZUP, jako iloczyn następujących pozycji:

- stawki neutralizującej obowiązującej dla danego okresu rozliczeniowego (miesiąca gazowego m-1) oraz
- zrealizowanego przez ZUP w danym okresie rozliczeniowym (miesiącu gazowym m-1) przesyłu do/z punktów wyjścia/wejścia z systemu przesyłowego, z wyłączeniem punktów wirtualnych.

3. W roku gazowym 2017/2018 oraz kolejnych latach gazowych.

Wynik finansowy Operatora na działalności bilansowania będzie rozliczany w postaci stawki oraz opłat neutralizujących kalkulowanych w cyklu miesięcznym w oparciu o przychody i koszty uzyskane/poniesione w poszczególnych miesiącach danego roku gazowego.

Podstawą kalkulacji stawki neutralizującej będą koszty poniesione i przychody zrealizowane przez Operatora związane z działalnością bilansowania, zgodnie z wykonaniem kalkulowanym dla miesiąca gazowego m-1 oraz wolumen gazu przesłanego w tym samym miesiącu przez punkty wejścia/wyjścia do/z systemu przesyłowego, z wyłączeniem punktów wirtualnych. Stawka opłaty neutralizującej będzie publikowana najpóźniej do 26 dnia miesiąca m i będzie obowiązywała dla miesiąca m-1.

Oплата neutralizująca kalkulowana będzie w cyklach miesięcznych dla każdego ZUP, jako iloczyn następujących pozycji:

- stawki neutralizującej obowiązującej dla danego okresu rozliczeniowego (miesiąca gazowego m-1) oraz
- zrealizowanego przez ZUP w danym okresie rozliczeniowym (miesiącu gazowym m-1) przesyłu do/z punktów wyjścia/wejścia z systemu przesyłowego, z wyłączeniem punktów wirtualnych.

PREZES
URZĘDU REGULACJI ENERGETYKI

Maciej Bando

V. Mechanizm korygujący wysokość stawki opłaty neutralizującej

W kalkulacji opłaty neutralizującej zarówno dla cyklu rocznego, jak i miesięcznego, wprowadzony zostanie mechanizm korygujący stawkę opłaty neutralizującej, który pozwoli na zapewnienie pełnej neutralizacji kosztów.

1. Mechanizm korygujący wysokość stawki opłaty neutralizującej dla cyklu rocznego:

a) wynikający z kalkulacji stawki opłaty neutralizującej **w cyklu rocznym w roku gazowym 2016/2017 w oparciu o przychody i koszty uzyskane/poniesione w roku gazowym 2015/2016.** Stawki opłaty neutralizującej skalkulowane dla poszczególnych cykli miesięcznych w roku gazowym 2017/2018 mogą zostać skorygowane po zakończeniu roku gazowego 2016/2017 w wyniku porównania rzeczywistych przychodów/kosztów z tytułu opłaty neutralizującej skalkulowanej w cyklu rocznym uzyskanych w okresie 2016/2017 oraz osiągniętego w okresie 2015/2016 wyniku na działalności bilansowania.

Korekta kosztów/przychodów wynikająca z zastosowania mechanizmu korygującego będzie równa iloczynowi różnicy pomiędzy wolumenem gazu przesłanym w punktach wejścia i wyjścia do/z systemu przesyłowego z wyłączeniem punktów wirtualnych w okresie 2016/2017 a planowanym wolumenem przyjętym do kalkulacji stawki opłaty dla okresu 2016/2017 oraz stawki neutralizującej wyznaczonej dla okresu 2016/2017.

b) wynikający z korekty dotyczącej kosztów i przychodów z tytułu działań bilansujących lub związanych z działalnością bilansującą w roku gazowym 2015/2016, jeżeli zostaną one uznane przez krajowy organ regulacyjny za uzyskane w sposób nieefektywny na podstawie mających zastosowanie przepisów krajowych (zgodnie z art. 29 ust. 2b i 2c Rozporządzenia).

c) wynikający z wystąpienia konieczności dokonania korekty kosztów/przychodów za rok gazowy 2015/2016, przyjętych do kalkulacji stawki neutralizującej w cyklu rocznym w roku gazowym 2016/2017 w celu osiągnięcia neutralności kosztowej Operatora.

2. Mechanizm korygujący wysokość stawki opłaty neutralizującej dla cyklu miesięcznego:

a) wynikający z korekty dotyczącej kosztów i przychodów z tytułu działań bilansujących lub związanych z działalnością bilansującą w poprzednich cyklach rozliczeniowych, jeżeli zostaną one uznane przez krajowy organ regulacyjny za uzyskane w sposób nieefektywny na podstawie mających zastosowanie przepisów krajowych (zgodnie z art. 29 ust. 2b i 2c Rozporządzenia).

b) wynikający z wystąpienia konieczności dokonania korekty kosztów/przychodów w poprzednich okresach rozliczeniowych w celu osiągnięcia neutralności kosztowej Operatora.

PREZES
URZĘDU REGULACJI ENERGETYKI
Maciej Bando
Maciej Bando

3. Zasady uwzględniania korekt stawki opłaty neutralizującej dla cyklu rocznego i cyklu miesięcznego.

Korekty zostaną uwzględnione w kalkulacji stawki opłaty neutralizującej w kolejnym okresie rozliczeniowym albo zostaną rozłożone w czasie według zasady opisanej poniżej:

- a) w przypadku, gdy całkowita wartość korekty nie będzie przekraczała 5% średniomiesięcznych przychodów osiągniętych na działalności przesyłowej w danym obszarze bilansującym (dalej: limit 5%) korekty zostaną uwzględnione w kalkulacji stawki opłaty neutralizującej w kolejnym okresie rozliczeniowym.
- b) w przypadku, gdy całkowita wartość korekty będzie przekraczała 5% limit korekty zostaną uwzględnione w kolejnych następujących po sobie okresach rozliczeniowych w taki sposób, aby wysokość korekty w okresie rozliczeniowym nie przekraczała 5% limitu.

Korekty stawki opłaty neutralizującej będą dotyczyć wszystkich Użytkowników systemu zlecających usługi przesyłowe w okresie, w którym będzie obowiązywała skorygowana stawka.

PREZES
URZĘDU REGULACJI ENERGETYKI

Maciej Bando

VI. Zasady zarządzania ryzykiem kredytowym.

W celu zmniejszenia ryzyka niewywiązania się przez zlecających usługę przesyłania (ZUP) z płatności należnych z tytułu opłat za niezbilansowanie oraz płatności z tytułu opłat związanych z neutralnością bilansowania, Operator nakłada na wszystkich ZUP wymagania umowne w zakresie zabezpieczeń finansowych.

Wymagania umowne, w zakresie zabezpieczeń finansowych, stosowane przez Operatora:

- mają na celu uniknięcie strat Operatora, w przypadku niewywiązania się z płatności przez ZUP,
- są przejrzyste i zapewniają równe traktowanie ZUP, proporcjonalnie do ich celu,
- będą doprecyzowane w obowiązującym Wzorze Umowy Przesyłowej, opublikowanym na stronie internetowej Operatora a mające zastosowanie do wszystkich ZUP.

Operator może wymagać od ZUP następujących rodzajów zabezpieczeń finansowych:

- depozyt pieniężny na rachunku bankowym wskazanym przez OSP,
- nieodwołalna i bezwarunkowa gwarancja bankowa lub ubezpieczeniowa, płatna na pierwsze żądanie OSP,
- nieodwołalne i bezwarunkowe poręczenie, płatne na pierwsze żądanie OSP, wystawione przez spółkę powiązaną kapitałowo z ZUP, w postaci oświadczenia w formie aktu notarialnego o poddaniu się egzekucji obejmującej obowiązek zapłaty sumy pieniężnej do wysokości w nim określonej w trybie art. 777 ustawy Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2014 r. poz. 101 j.t. – dalej „k.p.c.”).

Poziom zabezpieczenia składanego przez ZUP może być zróżnicowany jedynie w odniesieniu do poszczególnych kategorii podmiotów zobowiązanych do przedłożenia zabezpieczenia tj. dla ZUP działającego w imieniu własnym oraz dla ZUP działającego w imieniu grupy ZUP.

PREZES
URZĘDU REGULACJI ENERGETYKI

Maciej Bando